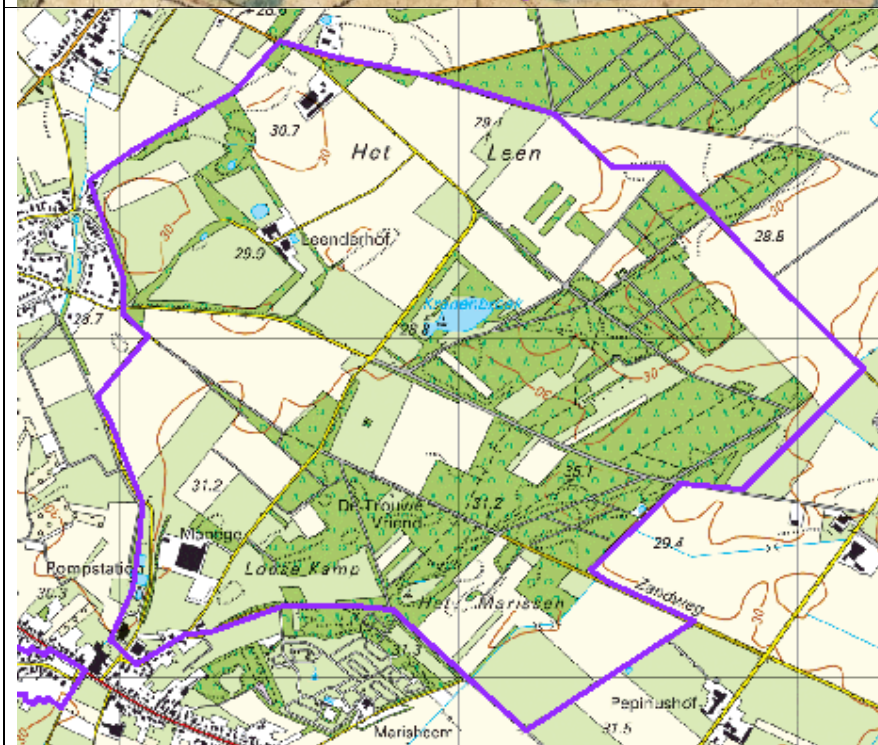

Marissen – ’t Leen in
1842 (TMK)

Marissen – ’t Leen
circa 2010 (Top25)

Historische ontwikkeling

Het ensemble Marissen-’t Leen betreft de oostelijke rand van het oude veld van Echt. Kenmerkend voor deze randzone is dat er geen sprake meer was van een aaneengesloten veld, maar van

meerdere kampen die als taartpunten bij de kern van Hingen een middelpunt vonden. De taartpunten werden van elkaar gescheiden door smalle stroken heide, waarover wegen vanuit Hingen naar het broekgebied liepen. Soms waren de taartpunten in stukken verdeeld. De binnenste, smalste delen, nabij Hingen, waren in hun geheel als akkerland in gebruik. De buitenste, breedste delen waren deels bebost omdat akkerbouw daar vanwege de natte condities slecht mogelijk was. Een enkele taartpunt werd onderbroken door een ven, dat te nat was om bij de ontginning op te nemen.

Ruimtelijke karakteristiek

Marissen-'t Leen is vanouds één van de meest afwisselende landschappen als we dit bekijken vanuit het verschil tussen open en gesloten. Het is als het ware een coulissenlandschap, waar achter elke houtwal of bomenlaan weer een nieuwe ruimtelijke verrassing schuilt. De bovenstaande historische situatie is nog duidelijk herkenbaar. De Wolfsberg, Leenderstraat en Zandweg zijn drie wegen die vanuit Hingen naar het oosten, richting de hei liepen: veedreven, waarover het vee (schapen, koeien) vanuit het dorp naar de heide werden gevoerd. De Leenderveldweg is een relict van ook zo'n weg. Overigens is van een strook heide langs de veedreven tegenwoordig geen sprake meer. Het is onduidelijk of men de houtwallen of lanen wat richting de weg heeft opgeschoven of dat de weg zelf tegenwoordig breder is dan vroeger. Gezien de aanwezige berm is het laatste goed mogelijk.

De kampen zijn goed herkenbaar doordat de beplanting op de houtwallen grotendeels bewaard is gebleven en de tussengelegen kampen nog steeds een enigszins bolle vorm hebben en zelfs ten dele als akkerland in gebruik zijn. Deze houtwallen dienden om de schapen, koeien en het wild van de akkers te houden. Naarmate we verder richting het oosten komen, wordt de beplanting veel dichter en zijn we dus bij de 'boskampen' aanbeland. De plek waar deze bossen ineens ophouden is de plek waar het oude kampenlandschap overgaat in het jongere ontginningslandschap, gekenmerkt door een veel regelmatig patroon en grootschaliger opzet.

Op een enkele plek verrees bebouwing bij deze kampen. De boerderij aan de Leenderveldweg, waarbij ook een kapel staat, is daarvan een voorbeeld. De Bredeweg vormt hier de grens van het kampenlandschap; daarachter begint weer het jongere, grootschaliger ontginningslandschap. Tot aan de Heerdstraat heeft men evenwel voortgebouwd op het taartpuntpatroon.

Eén van de weinige landschappelijke aantastingen in het gebied is de manege in de zuidelijke punt van de wegen met de naam Wolfsberg. Deze is op één van de taartpuntvormige kampen gebouwd.

Cultuurhistorische waarden

Belangrijkste waarden van Marissen-'t Leen zijn de herkenbare taartvormige bouwlandkampen, omsloten door houtwallen en een naar het oosten steeds dichter wordende bebouwing. Ook enkele bebouwing en het Kranenbroek zijn waardevol te noemen. Datzelfde geldt voor de landschappelijk nog duidelijk herkenbare grens tussen het kampenlandschap van Marissen-'t Leen en het jonge ontginningslandschap verder naar het oosten: de strakke bosrand aan de oostzijde en de Bredeweg en Heerdstraat zijn hier uitingen van.

Eén van de landschappelijke 'kamers' van Marissen – 't Leen (foto: Luuk Keunen, 6 mei 2014).